

NUME FEMININE DE ORIGINE LAICĂ ÎN ANTROPONIMIA ROMÂNEASCĂ

Anca Bercaru

Antroponimia feminină românească poate fi împărțită din punctul de vedere al originii în patru mari clase:

1. Nume tradiționale (laice).
2. Nume de origine slavă laică.
3. Nume biblice și calendaristice.
4. Nume moderne.

Am ales să ne ocupăm aici de prima categorie de nume mai puțin studiată de cercetători poate și datorită faptului că este cel mai slab reprezentată comparativ cu celelalte trei. Aici intră numele ce provin din apelative al căror înțeles poate motiva folosirea lor ca nume de persoană. Probabil că în trecut aceste nume au fost mult mai numeroase, însă treptat au fost eliminate și înlocuite cu nume creștine și slave. Totuși multe dintre numele de botez românești laice, mai ales cele masculine, nu au ieșit complet din uz, ci și-au schimbat doar funcția, devenind nume de familie: *Albu, Bucur, Lupul, Șerban, Ursu*. Folosirea în prezent a unor nume feminine ce au la bază cuvinte comune ale vocabularului român (*Brândușa, Lăcrămioara, Luminița*) reprezintă o tendință de laicizare și modernizare a onomasticii feminine românești.

În această categorie intră numele feminine vechi atestate în documente și nume ce au început să fie folosite în epoca modernă. Scopul nostru este de a clasifica în categorii lexico-semantice numele excerptate pentru articolul de față, categorii pe care le considerăm reprezentative pentru antroponimia feminină tradițională românească. Pentru fiecare categorie am selectat cel puțin patru antroponime. Antroponimele care nu au întrunit acest criteriu au fost încadrate într-o singură categorie, cea a

apelativelor diverse. Prenumele ce constituie acest fond antroponimic au la bază nume comune sau toponime din lexicul românesc. Mărturii despre motivațiile semantice care au dus la procedeul de conversiune din apelative în antroponime sunt foarte puține. Menționăm că numele feminine prezentate pot fi creații moționale de la corespondentele masculine sau proveni direct din apelative. Includem aici doar numele feminine provenite din apelative care îndeplinesc funcția de nume de botez și supranumele provenite prin conversiune din apelative sau prin moțiuni cu sufixul *-a* de la nume masculine formate la rândul lor prin procedeul de conversiune antroponimică, supranumele – antroponime care prezintă sufixe specifice (*-oaie/oane, -easa/-easă*) constituind obiectul unei cercetări separate.

a) Nume care arată originea unei persoane

Au la bază mai ales nume comune etnice:

Armeanca (DRH A III 118, DRH B III 353) < subst. *armeancă* (DERS 7);

Chighiceana, sprn. (DIR A III 7) < top. *Tigheci*, atestat în documentele moldovenești în forma *Chigheci* (Reguș, A., Reguș, C. 123).

Greaca (Costăchescu II 30, DRH A II 262, DIR B IV 97) < subst. *greacă* (DLRV 106);

Moldovana (DIR A IV 173), creat de la numele propriu *Moldova* sau variantă a subst. *moldoveancă*, devenit nume de persoană;

Oltă (DRH A III 87), creat de la numele topic *Olt* (Pașca 292, Reguș, A., Reguș, C. 86);

Românca (DOR 63), format prin conversiune de la etnicul *româncă*;

Șcheauca (DIR A III 193), *Scheauca* (DIR A III 31, 222). În anul 1600 este atestată și forma masculină *Șcheaul* < n. com. *șcheau* (DERS 228);

Sârba (DOR 371), *Sârba* (DIR A I 331) au la bază etnonimul *sârb*. Apelativul *sârb* apare pentru prima dată atestat în documente în formula antroponimică *Stancio Sârbul* (DLRV 154, DERS 215);

Țigana (DRH B V 241) < n. com. *țigană*;

Țiganca (DIR A III 12), format fie prin conversiune de la n. com. *țigană* sau prin derivare de la n. pers. *Țigana*.

Ungura, sprn. (DIR B V 374) < n. com. *ungură* (Reguș, A., Reguș, C. 196).

În această categorie mai pot intra și numele *Comana* (DRH B II 134, DRH B V 266) < n.b. *Coman*¹, *Rusca*² (DRH A II 381) și *Sasca*³ (DRH A III 170, DRH B V 49).

b) Nume care provin de la nume de plante și termeni care indică părți ale arborilor

Este categoria numelor laice cel mai bine reprezentată:

Brândușa (PMB 73, DRH A III 267, DIR A II 83, DRH B V 102) cu hip. *Brânda* (DIR A I 542), *Brănda* (DIR A IV 177) < n. com. *brândușă*. La acest nume au fost raportate și formele *Dușa* (DRH B II 347, DRH A III 50), *Dușă* (PMB 70) și *Dușca* (PMB 69, DRH A II 100). Menționăm că ele există însă și în limbile slave de sud, cf. bg. *Душа, Дyuка* (Ilčev 189), srb. *Duša, Duška* (Grković RLIS 247) și ar fi putut intra și pe această cale⁴;

¹ Nume cu etimologie discutabilă care a fost pus în legătură cu numele cumanilor (Pașca 34), iar mai târziu a fost apropiat de tema antroponimică *Com-* din *Coma, Comcea, Comșa*. La sârbi și croați numele *Koman* apare din secolul al XIII-lea, iar în documentele noastre *Coman* este atestat de la 1400 (Ionescu 105). Numele apare inclus printre numele laice și la Reguș, A., Reguș, C. 87.

² Femininul *Rusa* a fost raportat la bg. n.b. *Pyco*, scr. *Rus*, n.f. *Rusa* și nu la numele etnic de I. Pătruț, *Nume*, 22-23. Etimologia este acceptată și de lingviștii Aspazia și Corneliu Reguș care includ doar forma feminină *Rusca* < n. com. *rusca* 'ucraïneancă' printre numele laice (Reguș, A., Reguș, C., 218). Este de notat totuși faptul că forma există și în limbile slave de sud, cf. srb. n.b. *Rusko*, n.f. *Ruska* < *Rusa* (Grković RLIS 174, 301) și bg. n.b. *Pycko*, n.f. *Pycka* < *Pyca* (Ilčev, 433). Este posibil ca numele să fie intrate pe această cale sau create în românește cu sufixul *-ca* detașat din nume de acest tip, sufix care a devenit destul de productiv și pe teritoriul nostru.

³ Numele *Sas, Sasa*, atunci când nu sunt porecle au fost raportate la formele care există și în limbile slave și nu la numele etnic (Pătruț, *Nume*, 24). Nu l-am găsit atestat în formele *Sasko, Saska* în sârbă și bulgară, dar este posibilă derivarea lui în românește de la *Sas, Sasa* cu suf. *-c-a*. Este raportat de lingviștii Aspazia și Corneliu Reguș la numele etnic (Reguș, A., Reguș C., 87).

⁴ Vezi și explicațiile date la Pătruț, *Studii*, 188.

² În opinia lui Christian Ionescu, forma *Floare* poate continua direct forma latină *Flora*. Intrate în onomastica creștină *Flora* și *Florus* devin nume calendaristice și se răspândesc mai ales în apusul Europei (Ionescu, 176). Numele a dat naștere la multe derivate, unele împrumutate, altele create pe teritoriul românesc. Nu putem exclude nici posibilitatea ca acest nume să fie în unele cazuri o creație românească de la apelativul *floare*.

Crenguța (Graur 53) < dim. *crenguță* sau de la n. pers. *Creangă*. Probabil că părinții care aleg acest nume astăzi îl privesc ca pe un simbol al prosperității și continuității (Ionescu, 114);

Calomfira (DOR 228) < n.b. *Calomfir*, creat de la numele de plantă *calomfir*;

Cireașa (Graur 53), *Cireșica* (Pașca 207) < subst. *cireașă*, *cireș*, sau direct de la dim. *cireșică* prin conversiune;

Cetina (DOR 235) < n.b. *Cetină* (DRH B IX 464), creat de la subst. *cetină* (DERS 39);

Coprina, sprn. (Pașca 215) < subst. *coprină* 'narcisă', cf. și bg. *Коприна* (Ilcev 268);

Crizantema (Ionescu 114), creat de la numele de plantă *crizantemă*;

*Floare*² (DIR A II 79, DRH B III 61), *Floarea* (Graur 53) < subst. *floare*;

Frăguța (DOR 276), creat prin conversiune de la diminutivul *frăguța*. Nu excludem posibilitatea ca numele în discuție să fie un derivat antroponimic de la n.b. *Frăga* (DIR B IV 361), *Fraga* (DOR 276) formate de la subst. *frag*, *fragă*;

Garofița (Pașca 241, Ionescu 184) < subst. *garioafă* sau prin conversiune de la dim. *garofiță*;

*Ghinda*¹ (DRH A II 403, DRH A III 325) < subst. *ghindă* (DLRV 104). În documentele moldovenești este înregistrat la 1452 și *Toma Ghindă* (Costăchescu II 287);

Lăcrămioara (Ionescu 77), creat de la numele de plantă *lăcrămioară*;

Micșunica (Ionescu 114), derivat de la numele de plantă *micșunea* sau creat prin conversiune de la dim. *micșunică*;

Panseluța (Ionescu 114) < subst. *pansea* sau prin conversiune de la dim. *panseluță*;

Vioara (DOR 406), creat de la subst. *vioară* 'toporaș', apare într-un document moldovenesc din prima jumătate a secolului al XVII-lea. *Viorica* (Ionescu 114) poate fi derivat de la n.f. *Vioară* sau format direct de la subst. *viorică* prin conversiune;

Vișina (DOR 406) < subst. *vișină*, *vișin*;

Zambila (DOR 413) < subst. *zambilă*.

¹ Lingviștii Aspazia și Corneliu Reguș sunt de părere că numele *Ghinda* este un hipocoristic din *Ghenadia*, menționând și pe bg. *Гинда* < *Гина* < *Ангелина* (Reguș, A., Reguș, C., 157).

c) Nume care provin de la nume de animale

Curca (DIR B III 246, DIR A III 113-țigancă, DRH B VI 47-țigancă) < subst. *curcă*;

Furnica, sprn. (DIR A III 321-țigancă) < subst. *furnică*;

Lupa (DIR A II 224, DRH B V 365) < n.b. *Lup* < subst. *lup* (DLRV 118, DERS 129);

Mierlă (DRH A III 228), *Mierla* (DRH A III 437) < subst. *mierlă* (DERS 142);

Păuna (DIR B V 437, DRH B VI 268) < n.b. *Păunul* < subst. *păun* (DLRV 136, DERS 172);

Ursa (DRH B II 273) < n.b. *Urs*, *Ursul* < subst. *urs* (DERS 249, DLRV 171).

d) Nume care indică relația familială

Feciora (DRH B III 30) < subst. *fecioară* (Reguș, A, Reguș, C. 152);

Feciorița (DIR A III 29), creat prin conversiune de la dim. *fecioriță* (DERS 79) sau derivat de la *Feciora*;

Fetia (DIR A I 353, 451), *Fetea* (DIR A I 353), *Feata* (DOR 272) < subst. *fată* (Reguș, A., Reguș, C. 152);

Fetița (DIR A I 48, 509), *Fețiță* (PMB 66) < subst. *fetiță* (DLRV 100, DERS 79);

Fiica (DIR A I 528) < subst. *fiică*;

Lelea (DIR A III 7) < subst. *lelea*;

Matușița, sprn. (Costăchescu I 350, DRH A I 163) < n. com. *matușiță* (Reguș, A., Reguș, C. 169);

Mămușoara, *Mămșoara* (DOR 315), create pe baza apelativului *mamă*;

Sora (Costăchescu I 432, II 480 - sora lui Ștefan cel Mare, DRH A III 26, 170; DIR A I 131, DRH B II 294, PB 422), *Soră* (PMB 50) < subst. *soră* (DERS 217);

Surata (DIR A I 541), format prin conversiune de la subst. *surată* sau derivat de la n.f. *Sora*.

Includem în această subgrupă și numele feminin *Cucoana* (DIR A III 26), creat de la subst. *cucoană*, *cocoană* 'copilă mică, fecioriță' (Reguș, A., Reguș C. 84).

e) Nume ce indică trăsături fizice și de caracter

Alba (PMB 68, Costăchescu II 323, DRH A III 15, DIR A I 343, DIR B IV 353). Creație moțională < n.b. *Alb*, *Albul* (DERS 2) sau format prin conversiune de la adj. *albă*. Din punct de vedere semantic *Albul*, *Alba*¹ pot fi la origine porecle atribuite persoanelor cu tenul sau părul de culoare foarte deschisă, sau dimpotrivă, date ironic persoanelor cu părul sau tenul închise la culoare (Ionescu 20-21);

Bătrâna, sprn. provenit din poreclă (DIR A II 132-țigancă) < subst. *bătrână*;

Buna (PMB 68, DRH B II 347, DIR A I 441) < adj. *bun(ă)* (DLRV 80, DERS 27). Din perspectivă semantică, lingviștii Aspazia și Corneliu Reguș leagă antroponimele formate la noi pe baza apelativului *bun* de numele de origine slavă *Dobra*, *Dobre* frecvente în actele noastre istorice și care apar împreună în sisteme familiale: *Dobra* este fiica lui *Bunea*, *Buna* este soră cu *Dobrină* (Reguș, A., Reguș, C. 83);

Buzata, sprn. (Pașca 194), creat prin conversiune de la adj. *buzată*;

Cioampă, sprn. provenit din poreclă (DIR A II 132-țigancă) < *cioampă* (Reguș, A., Reguș, C. 139);

Colțata, sprn. (Pașca 213), creat prin conversiune de la adj. *colțată*;

Creața (DIR A III 326, DIR B IV 321) < adj. *creață* (DERS 57). Poate fi format direct de la apelativ sau de la n.b. *Crețul* (atestat ca nume individual în DLRV 92);

Drăguța, poreclă „Salomia ce-i este porecla ei *Drăguța*” (DIR A II 12) < adj. *drăguță*. Spre deosebire de numele feminin *Drăguța* care este atribuit la naștere și poate fi raportat și la numele de origine slavă *Draga*,

¹ Tema antroponimică *Alb-* provenită din apelativul *alb* a rămas destul de prezentă în antroponimia noastră prin numele de familie. Elena Silvestru-Șodolescu citează un număr de 117 nume de familie în *Rolul semantic al apelativelor în formarea numelor proprii*, în SCO, 4, Craiova, 1999, p. 117-118.

supranumele *Drăguța* este o creație românească formată pe baza cuvântului comun existent în limba română;

Frumoasa (DIR A II 220-țigancă) < adj. *frumoasă*;

Leaneșa (DIR A II 224-țigancă) < adj. *leneșă*;

Mănunta < *mănuntă*, variantă pentru *măruntă* (Reguș A., Reguș, C. 216);

Mierioara, Tudora (DIR A II 42) < dim. *mierioară* < adj. *mieriu* 'blond, căprui (despre ochi)' care este prezent și în antroponimul masculin (Ivan) *Mieriul* (DERS 142);

*Mica*¹ (DRH A III 170, 292; DRH B I 483) < adj. *mic* (DLRV 122, DERS 141);

Micuța poate fi derivat de la *Mica* sau format prin conversiune de la dim. *micuț(ă)* (DERS 142);

Mitutca (DIR A IV 280) < *mitutea* (Reguș A., Reguș, C. 172). Numele masculin *Mitulul* apare ca prenume și supranume în documentele istorice (DERS 143);

Murgă (DOR 329) poate fi creat prin conversiune de la adj. *murgă*, sau este formă moțională de la n.b. *Murg*, *Murgu* (DERS 149);

*Mușata*² (DRH B I 5, Costăchescu I 14) < n.b. *Mușat* care are la bază adjectivul *mușat* 'frumos' (Graur 10, DERS 150), sau prin conversiune de la adj. *mușată*;

Negrita (Costăchescu I 506, DRH A I 375, DRH B II 353), *Negrită* (PMB 66) < n.b. *Negra* sau derivat de la adj. *neagră* (DERS 153-154). Numele masculine *Negritul*, *Urâțul* și femininul *Urâta*, în opinia lui N. A. Constantinescu, aveau darul de a-i proteja pe cei numiți astfel de lucruri rele (DOR LII).

f) Nume care arată diferite credințe populare

Bucura (Ionescu 78), *Bucuriia* (DIR A III 12) fac parte din familia numelor care sunt puse în legătură cu vb. *a (se) bucura*, adj. *bucuros*, subst. *bucurie*. Forma masculină *Bucur* și femininul *Bucura* sunt puse de

¹ Numele poate fi interpretat și ca un hipocoristic din *Marica* < *Maria* (Reguș, A., Reguș, C., Ionescu 268).

² I. Pătruț (*Onomastică* 12-13) reconsideră această etimologie și analizează numele masculin *Mușat* din tema *Muș-* a numelui *Mușa* cu suf. *-at*.

specialiști în relație cu adjectivul dispărut *bucur*. Motivul ce a dus în trecut la alegerea acestor nume poate avea la bază bucuria părinților la nașterea copilului așteptat (Ionescu 78). Forma *Bucura* (mai rară astăzi) este o creație moțională de la masc. *Bucur*;

Lepădata (DOR 309), creat de la part. pasiv al verbului *a lepăda* (DLRV 115, DERS 124). Are la bază credința populară că acei copii care primeau acest nume erau feriți de moarte (DOR 309). Poate fi și o creație moțională de la n.b. *Lăpădat* (DRH B I 232), *Lepădat* (DRH B II 174);

Luminița (Ionescu 257), creație recentă în antroponimia românească, este format prin conversiune de la dim. *luminiță* < subst. *lumină*. Răspândirea numelui are la bază sensurile figurate 'fericire, viață' ale cuvântului *lumină*, copilul născut fiind drag 'ca lumina ochilor' pentru părinți (Ionescu 257).

Neștiuta (DOR 335-țigancă) < adj. *neștiut*. Face parte din aceeași categorie din punctul de vedere al motivației semantice ca și *Lepădata*;

*Oprea*¹ (DIR B IV 285). N.A. Constantinescu îl analizează din vb. *a opri* (DOR 338-339). În trecut, numele exprima dorința ca născutul să fie ultimul copil. Milica Grković (RLIS 151) consideră numele masc. *Opra* împrumut din română și îl încadrează tot în categoria numelor care aveau menirea de a împiedica venirea pe lume a altor copii. Aceeași etimologie este acceptată și de Ilcev (p. 368) pentru n.b. *Опро, Опръо*. Limba bulgară conține o serie de derivate ale numelui, toate raportate la formele românești: *Опруга* (rom. *Oprică*), *Оприня* (rom. *Oprină*), *Опруца* (rom. *Oprița*), *Опрууа* (rom. *Oprișe*) (Ilcev 368). Este înrudit semantic cu numele care au la bază temele *Stoj-* și *Stan-* în limbile slave;

Urâta (Costăchescu II 17, 103; DRH A III 121), *Urita* (PMB 80, DRH A III 116) < adj. *urâtă* (DLRV 170). Este inclus de N.A. Constantinescu în categoria numelor de exorcism (DOR 401).

¹ Comparația între numele *Oprea* și numele asemănătoare din limbile slave a fost realizată de Viorica Goicu în *Originea și semnificația numelui Oprea*, în SCO, 6, Craiova, 2001, p. 145-157.

g) Nume ce trimit la apelative diverse

*Barba*¹ (DIR B IV 309) < n.b. *Barbul*. Nume considerat de origine laică românească și raportat la apelativul *barbă* (DERS 12);

Cărbuna (DOR 233) < n.b. *Cărbune*, creat de la subst. *cărbune*;

Căzaca, sprn. (cneaghina lui Trifan, numită și Măria-Căzaca, nume atestat în documentele moldovenești din secolul al XVII-lea de N.A. Constantinescu în DOR 232), format pe baza apelativului *cazac*;

Chiajna (DRH A II 245, DIR B III 258), *Cheajna* (DRH B XXI 358, 436; DRH B XXII 259), *Cneajna* (Costăchescu I 435 – fiica lui Alexandru cel Bun, DRH B IX 294), *Cneaghina* (DOR 236) au la bază titulatura exprimată prin numele comun, devenită nume de persoană. Conform criteriului etimologiei directe, numele a fost creat în limba română de la apelativul de origine slavă *cneaz*;

Crăciuna (PMB 64, DRH B XXII 645-țigancă) < n.b. *Crăciun*, creat de la numele sărbătorii Crăciun;

*Doina*² (Pașca 225, Ionescu 134) < subst. *doină*. Numele arată alături de multe alte nume laice modernizarea sistemului nostru antroponimic începută în secolul al XIX-lea. Creația lirică specifică poporului românesc a dus la răspândirea acestui nume feminin;

Dzâna (Reguș, A., Reguș, C. 150-țigancă) < subst. *zână*;

Fântână (DOR 275-țigancă) < subst. *fântână*;

Grozava (DIR A II 5, DRH B IV 280) < n.b. *Grozav* < adj. *grozav* (DERS 99), cf. și bg. *Грозав* (atestat în secolele al XIV-lea – al XV-lea, Zaimov 99);

¹ Christian Ionescu raportează numele masculin *Barbu* și femininul *Barba* la cognomenul latin *Bárbarus*, care nu prezintă forma feminină *Barbara*, dar este suplinită de izvoarele grecești ce cunosc femininul *Βαρβάρα*. Singurul criteriu, subliniază autorul, prin care se poate face separarea între antroponimele provenite din tema *Barb-* și cele formate pe baza apelativului *barbă* este distincția valorii de nume de botez sau de poreclă (nu totdeauna posibilă) pentru fiecare caz în parte. Astfel o poreclă *Barbă* moștenită sau căpătată în viață este un lucru normal, în timp ce un nume de botez *Barbă* pare nefiresc. În acest caz *Barbă*, *Barbă-n deal*, *Barbă-geamănă* citate de autor sunt porecle românești create de la n. com. *barbă* (Ionescu, 65).

² Numele există și în limbile sârbă și bulgară, dar cu o altă etimologie: srb. *Dojna* < *Doja* < *Dobroslava* (Grković RLIS 244), bg. *Дојна* < n.b. *Дојно* < *Подојно* (Ilcev 177).

Joia (DIR A I 608) < subst. cu valoare adverbială *joia* (Reguș A., Reguș C. 162);

Luna (DRH A II 217) < subst. *lună* (DLRV 117, DERS 128);

Medeleana (DOR 320), creat prin conversiune de la subst. sau adj. *medelean*, sau derivat antroponimic de la n.b. *Medeleanul* (DLRV 121);

Moșa (DOR 327) < n.b. *Moș* < subst. *moș* (DERS 146);

Păștina (DOR 129) < n.b. *Paști*, *Paștea*, creat de la numele sărbătorii Sf. Paști;

Podoaba (DOR 351), nume creat prin conversiune antroponimică de la subst. *podoabă*;

Preoteasa (DIR A II 228), creat prin conversiune de la subst. *preoteasă*;

Roaba (DOR 361) < n.b. *Robul* (DERS 202) sau prin conversiune de la subst. *roabă*;

Săraca, sprn. provenit din poreclă (DIR A IV 173, DOR 367-țigancă) < adj. *sărac*;

Sânziana, *Sâmziana*, *Sâmzeana*, create pe baza cuvântului *sânziene* (ce continuă la noi lat. *Sanctus Dies Iohannis*, Ionescu 127). Aici intră și *Sântioana* < n.b. *Sântion* (< *Sanctus Ioannes*, DOR 82);

Soara (DOR 372) < n.b. *Soare* (DERS 217), format de la subst. *soare* din tema căruia s-a format și antroponimele *Sorin*, *Sorina*, frecvente în perioada modernă;

Șarba (DRH B XI 62) este o creație moșională de la n.b. *Șerb*, *Șărb* (Reguș, A. C. 86) < subst. *șerb* (vezi și formele *Șărba*, *Șerban*, DERS 229);

Vesela (atestat de N. A Constantinescu în pomelnicul Mitropoliei Târgoviște din 1967, nr. 210, DOR 405) < adj. *veselă*. Nu este exclus să fie o formă moșională de la n.b. *Vesel* (DOR 405). Este atestat și în limbile slave, cf. srb. *Vesela*, bg. *Becela* (Ilcev 108), dar existența apelativului în limba română a favorizat crearea acestui nume la noi.

Numele din această categorie însumează un total de 90 de antroponime. Pentru obținerea acestui număr am luat în calcul o singură formă în cazul numelor care fac parte din aceeași familie lexicală (*Feciora* – *Feciorita*, *Mica* – *Micuța*). Cea mai bogată categorie este cea a numelor ce trimit la apelative diverse (22), urmată de grupele antroponimelor ce au la bază entități din regnul vegetal și care indică trăsături fizice și caracteriale cu un număr de 17 antroponime, dintre care unul cu funcție de supranume în prima grupă (*Coprina*), iar în a doua patru (*Bătrâna*, *Buzata*, *Ciompa*, *Colțata*) și o poreclă (*Drăguța*). Dacă ținem cont de faptul că nu toate

supranumele au supraviețuit purtătorilor, putem afirma că din inventarul prezentat de noi cea mai bogată categorie, în afară de cea a antroponimelor ce trimit la apelative diverse, este cea a numelor care provin de la nume de plante și termeni care indică părți ale arborilor.

Abrevieri bibliografice

Costăchescu I, II	Mihai Costăchescu, <i>Documentele moldovenești înainte de Ștefan cel Mare</i> , Vol. I-II, Iași, 1931-1932.
DERS	<i>Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române (1347-1600)</i> , redactor responsabil Gh. Bolocan, București, Editura Academiei, 1981.
DIR A, I, II, III, IV	<i>Documente privind istoria României. A. Moldova</i> ; Veacul XVI, vol. I (1501-1550), vol. II (1551-1570), vol. III (1571-1590), vol. IV (1591-1600), București, 1951-1954.
DIR B II, III, IV, V, VI	<i>Documente privind istoria României B. Țara Românească</i> ; Veacul XVI, vol. II (1526-1570), vol. III (1551-1570), vol. IV (1571-1580), vol. V (1581-1590), vol. VI (1591-1600), București, 1951-1954.
DLRV	G. Mihăilă, <i>Dicționar al limbii române vechi (sfârșitul sec. X – începutul sec. XVI)</i> , București, Editura Enciclopedică Română, 1974.
DOR	N.A. Constantinescu, <i>Dicționar onomastic românesc</i> , București, Editura Academiei, 1963.
DRH A I, II, III	<i>Documenta Romaniae Historica. A. Moldova</i> . Vol. I (1384-1448) întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, 1975. Vol. II (1449-1486) întocmit de L. Șimanschi în colaborare cu Georgeta Ignat și D. Agache, 1976. Vol. III (1487-1504) întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și N. Ciocan, 1980. București, Editura Academiei.
DRH B I, II, III, IV, V, VI,	<i>Documenta Romaniae Historica B. Țara Românească</i> .

- XI, XXI, XXII
- Vol. I (1247-1500) întocmit de P.P. Panaitescu și Damaschin Mihoc, 1966. Vol. II (1501-1525) îngrijit de Ștefan Ștefănescu și Olimpia Diaconescu, 1972. Vol. III (1526-1533) întocmit în cadrul seminarului de paleografie slavă, condus de Damaschin Mioc, 1975. Vol. IV (1536-1550) întocmit în cadrul seminarului de paleografie slavă condus de Damaschin Mioc, 1981. Vol. V (1551-1565) întocmit de Damaschin Mioc și Marieta Adam Chiper, 1983. Vol. VI (1566-1570) îngrijit de Ștefan Ștefănescu și Olimpia Diaconescu, 1985. Vol. XI (1593-1600) întocmit de Damaschin Mioc și Ștefan Ștefănescu, 1975. Vol. XXI (1626-1627) întocmit de Damaschin Mioc, 1965. Vol. XXII (1628-1629) întocmit de Damaschin Mioc, 1969. București, Editura Academiei.
- Grković RLIS
Milica Grković, *Rečnik ličnih imena kod Srba*, Belgrad, Vuk Karadžić, 1977.
- Ionescu
Christian Ionescu, *Dicționar de onomastică*, Editura Elion, 2001.
- Icev
Ștefan Icev, *Речник на личните и фамилни имена у Българите*, Българска Академия на Науките, Sofia, 1969.
- Pașca
Ștefan Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*, București, 1936.
- Pătruț, *Nume*
Ioan Pătruț, *Nume de persoane și nume de locuri românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.
- Pătruț, *Onomastică*
Ioan Pătruț, *Onomastică românească*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.
- Pătruț, *Studii*
I. Pătruț în *Studii de limbă română și slavistică*, Cluj, Editura Dacia, 1974.
- PB
Elena Lința, *Pomelnicul de la Bisericiani*, în *Rsl*, XIV, 1967, p. 411-454.
- PMB
Pomelnicul mănăstirii Bistrița, publicat de Damian P. Bogdan, București, 1941.
- Reguș, A., Reguș, C.
Aspazia Reguș, Corneliu Reguș, *Nume de femei în vechi acte istorice (sec. XIV-XVI)*, București, Editura Mustang, 1999.
- Zaimov
Iordan Zaimov, *Български именник*, ediția a III-a, Sofia, Editura Animar, 2004.

Abrevieri lexicale

adj.	adjectiv
bg.	bulgar(ă), bulgăresc
dim.	diminutiv
n.b.	nume de bărbat
n.com.	nume comun
n.f.	nume de femeie
n.pers.	nume de persoană
part.	participiu
sprn.	supranume
srb.	sârb(esc), sârbă
subst.	substantiv

Traditional Feminine Names in the Romanian Anthroponymy**Summary**

In this article we submit to analysis the category of traditional Romanian feminine names formed from common words and toponyms. We included here the feminine names that are formed through conversion from common words of the vocabulary and the ones created through the process of motion from the masculine forms, created in their turn through the method of conversion.

The article presents the following seven categories of traditional feminine anthroponymical forms:

- a) Names that indicate the origin of a person: *Armeanca, Greaca, Româncea*;
- b) Names that come from names of plants and terms that indicate parts of trees: *Brândușa, Cetina, Frăguța*;
- c) Names that come from names of animals: *Lupa, Mierla, Păuna*;
- d) Names that indicate the family relation: *Feciora, Fetița, Sora*;
- e) Names that indicate physical and character features: *Alba, Buna, Mușata*;
- f) Names that indicate different popular beliefs: *Bucura, Oprea, Urâta*;
- g) Names that come from common words with different meanings: *Barba, Chiajna, Crăciuna*.